MOERDIJK

Technische vragen

Moerdijk VOORUIT!
De heer J.P.J.C. van Dorst

Kenmerk	01288 TV
Vergadering	Commissievergadering
Datum	24 augustus 2026
Onderwerp	Netcongestie – leidende principes aanvragen transportcapaciteit

Geachte heer Van Dorst,

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Moerdijk biedt u hierbij de beantwoording van de volgende technische vragen aan.

1. **Particulier opdrachtgeverschap/zelfbouw**
   a. **Binnen welke route van particulier opdrachtgeverschap/zelfbouw?**
   Binnen de gemeentelijke volgordelijst wordt geen afzonderlijke route voor particulier opdrachtgeverschap of zelfbouw gehanteerd. Particuliere initiatieven worden als woningbouwproject beoordeeld aan de hand van dezelfde leidende principes en beleidsregels als andere woningbouwprojecten. Daarbij geldt dat zowel gemeentelijke als externe projecten volgens dezelfde uitgangspunten zijn beoordeeld.
   b. **Loopt deze groep het risico volledig tussen wal en schip te vallen?**
   Nee. Om te voorkomen dat particuliere initiatieven niet in beeld komen, is van 13 tot en met 28 augustus 2026 een online loket opengesteld waar ook particulieren hun woningbouwinitiatief konden aanmelden. Deze initiatieven worden volgens dezelfde uitgangspunten beoordeeld en kunnen daarmee worden meegenomen in de gemeentelijke volgordelijst. Wel geldt dat een aanmelding geen garantie geeft op een plek op de volgordelijst of op het daadwerkelijk verkrijgen van transportcapaciteit.
   c. **Hoeveel lopende of voorziene zelfbouwkavels zijn er in Moerdijk de komende 10 jaar, en valt dit aantal onder de aanmelddeadline van 1 oktober 2026?**
   Er zijn 22 lopende zelfbouwkavels. Waar van toepassing zijn de nieuwe grondeigenaren actief benaderd om hun project in te dienen voor dit aanmeldproces. Op dit moment zijn geen aantallen voor voorziene zelfbouwkavels bekend, omdat deze nog niet in beeld zijn, nog in uitwerking zijn of nog niet zijn vastgesteld.

2. **Ondernemers, bedrijven, verenigingen en instellingen**
   a. **Binnen welke route vallen ondernemers, bedrijven, verenigingen en instellingen?**
   Ondernemers, bedrijven, verenigingen en instellingen vallen niet binnen het proces voor het eerder aanvragen van transportcapaciteit, tenzij zij een woningbouw- of onderwijshuisvestingsproject aanvragen. Dit is een landelijke keuze binnen de nieuwe werkwijze en geen keuze die door de gemeente Moerdijk is gemaakt. Voor andere ontwikkelingen blijft de reguliere aanvraagroute bij de netbeheerder van toepassing.

b. Loopt deze groep het risico volledig tussen wal en schip te vallen?

Nee, deze groep valt niet volledig tussen wal en schip. Voor ondernemers, bedrijven, verenigingen en instellingen die geen woningbouw- of onderwijshuisvestingsproject aanvragen, geldt de reguliere aanvraagprocedure bij de netbeheerder. Zij kunnen geen gebruikmaken van de landelijke mogelijkheid om transportcapaciteit eerder aan te vragen en worden daarom ook niet opgenomen in de gemeentelijke volgordelijst. Dit onderscheid is onderdeel van de landelijke werkwijze en is geen keuze van de gemeente Moerdijk.

3. **Vertraging of niet doorgaan van projecten**
   a. **Als een project vertraagt of niet doorgaat, bezet die claim dan onnodig capaciteit die een ander project (of particulier) had kunnen gebruiken?**
   Nee. Wanneer een project vertraagt of niet doorgaat, betekent dit niet automatisch dat de transportcapaciteit voor de volledige duur van de vertraging bezet blijft. De netbeheerder neemt op een later moment contact op over de voortgang van het project om tot een definitief aanbod voor transportcapaciteit te komen. Als een project vertraagt of niet meer doorgaat, is het aan de netbeheerder om hierin keuzes te maken en te bepalen hoe met de beschikbare transportcapaciteit wordt omgegaan.
   Daarnaast kan de initiatiefnemer besluiten om het project in te trekken. In dat geval kan de aanvraag worden ingetrokken. Hierbij geldt wel dat volgens de huidige landelijke uitwerking een aanbetaling van 20% verschuldigd kan zijn. De hoogte en voorwaarden hiervan zijn op dit moment nog onderwerp van overleg en zijn daarom nog niet definitief.
   b. **Of is er sprake van een terugvalregeling en/of vervalmoment?**
   Nee. Zie het antwoord bij vraag 3a.
   c. **Op welk moment in het traject wordt een project alsnog geacht 'vervallen' te zijn, en bepaalt het college of de netbeheerder dit?**
   Het is aan de netbeheerder om te bepalen of en wanneer een aanvraag vervalt. De netbeheerder probeert met de initiatiefnemer tot een definitief contract voor transportcapaciteit te komen. Als dit niet lukt, is het aan de netbeheerder om te bepalen of de aanvraag vervalt en welke gevolgen dit heeft voor de beschikbare transportcapaciteit. Daarnaast kan de initiatiefnemer of het college zelf besluiten het project in te trekken. Zie ook het antwoord bij vraag 3a.

4. **Onzekere integrale huisvestingsprojecten in de prioriteringslijst**
   De IHP-fasering is volgens de leidende principes leidend, maar er is voor bepaalde projecten nog niks besloten qua vorm (nieuwbouw of renovatie) of zelfs sprake van een afwijzing. Hoe wordt zo'n nog-niet-vastgesteld project ingepland op de wachtlijst?
   Projecten waarvoor sprake is van een afwijzing worden niet meegenomen in de gemeentelijke volgordelijst. Ook projecten waarvoor nog geen concrete locatie is aangewezen, worden niet meegenomen. De overige projecten zijn opgenomen in de meerjarenbegroting en worden op basis daarvan meegenomen in de volgordelijst.

5. **Regionale afstemming**
   a. **In kanttekening 2.2 van het raadsvoorstel is benoemd dat projecten van verschillende gemeenten om dezelfde capaciteit concurreren. De afstemming hierover is pas per 1 december 2026 uitgewerkt. Dit is na de deadline van 1 oktober waarop de prioriteringslijst al moet zijn ingediend. Wat is de waarde van de vastgestelde volgorde als de regionale spelregels er nog niet zijn?**
   Inmiddels is duidelijk geworden dat vanwege de beperkte tijd geen regionale afstemming tussen gemeenten over de onderlinge prioritering plaatsvindt. Daarnaast het landelijke proces waarbij afgestemde aanvragen vanaf 1 december ingediend kunnen worden inmiddels vervallen.
   b. **Bestaat het risico dat de lijst na 1 december 2026 alsnog moet worden herzien?**
   Nee.
   c. **Als de lijst moet worden herzien, wat betekent dat voor de reeds ingediende aanmeldingen van 1 oktober?**
   n.v.t.

6. **Risico's**
   De VNG-brief geeft expliciet aan dat de "juridische en financiële risico's voor gemeenten" nog geagendeerd moeten worden, maar in het raadsvoorstel is slechts aangegeven dat de gevolgen "nog niet volledig" bekend zijn. Graag ontvangen wij het concrete overzicht van de al bekend zijnde gevolgen (risico's) en welke u nog verwacht, inclusief expliciete duiding van de reeds genoemde onderwerpen voorfinanciering, contractvorm en contractering (middelenparagraaf raadsvoorstel), met daarbij het risiconiveau, de impact en de mitigerende maatregelen per onderwerp.

   <u>Voorfinanciering (laag):</u>
   De verwachting is dat de gemeente pas hoeft te betalen wanneer een ontwikkelaar in beeld is. De kosten worden naar verwachting gesteld op 20% van de definitieve aanvraagkosten en kunnen naar verwachting worden doorgelegd naar de ontwikkelaar. De precieze financiële voorwaarden zijn nog niet definitief.

   <u>Contractvorm en contractering (laag):</u>
   De contractvorm en wijze van contractering zijn nog niet vastgesteld. Daardoor is nog niet volledig duidelijk welke juridische en financiële verplichtingen voor de gemeente ontstaan. Wel is duidelijk dat de aanvragen via een online formulier op mijnaansluiting.nl moeten worden ingediend. Hoe de verdere contractering precies wordt vormgegeven, is nog niet duidelijk.

   <u>Nieuwe werkwijze (hoog):</u>
   De nieuwe werkwijze brengt een hoog risico op onduidelijkheden in de uitvoering met zich mee, omdat de landelijke werkwijze nog wordt uitgewerkt en de invloed van gemeenten hierop beperkt is. De gemeente probeert de werkwijze zo transparant mogelijk in te richten en zo goed mogelijk aan te sluiten bij de landelijke regels.

   <u>Vaststelling leidende principes en beleidsregels (laag-middel):</u>
   De beleidsregels moeten juridisch door het college worden vastgesteld. Vanwege de deadline van 1 oktober 2026 is het qua planning niet mogelijk om eerst de raadsvergadering van 17 september af te wachten en vervolgens de beleidsregels door

het college te laten vaststellen voordat de volgordelijst moet worden ingediend. Daarom worden de beleidsregels voorafgaand aan de raadsbehandeling door het college voorbereid, onder voorbehoud van vaststelling van de leidende principes door de raad. De beleidsregels zijn daarmee gebaseerd op de door de raad vast te stellen leidende principes.
Het risico is dat de raad de leidende principes niet vaststelt. In dat geval ontbreekt de grondslag voor de beleidsregels en daarmee voor de gemeentelijke volgordelijst, waardoor de lijst niet op de voorgestelde wijze kan worden ingediend. Het niet tijdig kunnen indienen van de volgordelijst kan leiden tot meerdere jaren vertraging voor de betreffende woningbouw- en onderwijshuisvestingsprojecten. De leidende principes zijn echter gebaseerd op de reeds door de raad vastgestelde Omgevingsvisie Moerdijk 2040 en het Integraal Huisvestingsplan en vormen daarmee een herbevestiging van bestaand gemeentelijk beleid. Dit verkleint het risico dat de raad de leidende principes niet vaststelt.

Beschikbaarheid beleidsregels (middel-hoog):
De beleidsregels worden vastgesteld nadat het online loket voor externe aanvragen, dat van 13 tot en met 28 augustus openstond, is gesloten. Dit is het gevolg van de korte voorbereidingstijd en de deadline van 1 oktober. De leidende principes zijn vooraf openbaar gemaakt, met daarbij de toelichting dat deze na vaststelling door de raad worden vertaald naar beleidsregels. Hierdoor wisten externe partijen op basis waarvan hun aanvraag zou worden beoordeeld.

Juridisch risico (middel):
Een externe partij kan het oneens zijn met de positie op de volgordelijst en eventueel een juridische procedure starten. Dit risico wordt beperkt door de uitgangspunten en beleidsregels vooraf kenbaar te maken en een openbare loting wanneer projecten op basis van de criteria niet van elkaar kunnen worden onderscheiden.

Geen garantie op transportcapaciteit (middel):
Een positie op de volgordelijst biedt geen garantie op daadwerkelijke toekenning van transportcapaciteit. De uiteindelijke beschikbaarheid is afhankelijk van de beoordeling door Enexis, de beschikbare netcapaciteit en de landelijke verdelingsregels.

7. **Spoed-projecten**
De prioriteringslijst wordt vastgesteld op basis van de bestaande fasering in IHP en Omgevingsvisie. Op welke wijze kan een woningbouw- of onderwijshuisvestingsproject dat nu nog niet voorzien is, maar op een later moment als spoedeisend wordt aangemerkt, alsnog worden ingepast? Bestaat hiervoor een tussentijdse aanmeldmogelijkheid, of betekent dit automatisch een positie achteraan op de wachtlijst?
Een woningbouw- of onderwijshuisvestingsproject dat nu nog niet in beeld is, kan niet tussentijds aan de gemeentelijke volgordelijst worden toegevoegd. Er is geen tussentijdse aanmeldmogelijkheid. Wanneer een dergelijk project zich op een later moment aandient, zal het moeten worden ingediend en een bijbehorende positie op de volgordelijst krijgen.

8. **Congestiegebied**
   a. **Is de gemeente Moerdijk (of delen daarvan) formeel aangewezen als congestiegebied?**
   Ja.
   b. Zo ja, waar is dit vastgesteld?
   Op de website Capaciteitskaart elektriciteitsnet | Totaal - Afname (https://data.partnersinenergie.nl/capaciteitskaart/totaal/afname) is te zien dat op hoogspanningsniveau (TenneT) voor de hele gemeente congestie is vastgesteld. Op midden- en laagspanningsniveau (Enexis) geldt dit voor delen van de gemeente.
   c. Zo ja, is er een verwachting van, of streefdatum voor, het opheffen van deze congestie, en op basis van welke ontwikkelingen wordt dat bepaald?
   Er is op dit moment geen concrete datum waarop de netcongestie volledig wordt opgeheven. Bij de planning van de ontwikkelingen wordt in ieder geval rekening gehouden met 2036. Het beschikbaar komen van extra transportcapaciteit is onder meer afhankelijk van de verzwaring en uitbreiding van het elektriciteitsnet door de netbeheerder.

9. **Herbouw en binnenplanse uitbreiding**
   a. **De Enexis-bijlage beschrijft drie routes voor stroomaansluitingen, gericht op nieuwe woningbouwprojecten. Geldt dezelfde wachtlijstproblematiek ook voor bestaande particuliere woningen die als gevolg van herbouw of uitbreiding een nieuwe of zwaardere elektriciteitsaansluiting moeten aanvragen (bijvoorbeeld bij vervanging van een woning of een uitbreiding met warmtepomp/laadpaal-installatie)?**
   Ja. Voor bestaande particuliere woningen kan bij een verzwaring van de aansluiting dezelfde wachtlijstproblematiek voor transportcapaciteit gelden. Deze aanvragen vallen echter buiten de gemeentelijke route voor het eerder aanvragen van transportcapaciteit en moeten via de reguliere aanvraagprocedure bij de netbeheerder worden ingediend. De gemeente heeft geen invloed op deze landelijke werkwijze.
   Voor nieuwe aanvragen wordt het beschreven proces ‘eerder aanvragen van transportcapaciteit’ gevolgd.
   b. **Zo ja, binnen welke route valt deze aanvraag?**
   Via de route: dien uw aanvraag in via www.mijnaansluitingen.nl.

Met vriendelijke groet,

S. Elseman
gemeentesecretaris